

ΠΕΡΙΚΟΠΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ 4^{ου} ΒΑΘΜΟΥ

(Σπυρίδων Νάγος 1926-1933)

Η Τεκτονική παράδοσις του 3ου βαθμού εμπλουτίζεται εις τον παρόντα βαθμόν (4ον) δια νέου φωτός. Σκοπός και έργον του μυσούμενου είναι η κατά το δυνατόν τελειότερα κατανόησις και εφαρμογή των διδαγμάτων της παραδόσεως ταύτης. Εκ της παραδόσεως γνωρίζομεν ότι η αλήθεια δεν είναι δυνατόν να γραφεί και ούτε εγράφη, αλλά διευτυπώθη ούτως ώστε μόνον μεμυημένοι να δύνανται να την γνωρίσουν. Γνωρίζομεν ότι ο Ακιβά έγραψε βιβλίον υπό το όνομα Ζοχάρ, αλλά κατά τρόπον ώστε μόνον οι μεμυημένοι να δύνανται να διδαχθούν. Εις μαθητής του Ακιβά διευτύπωσεν ολόκληρον την Τεκτονικήν παράδοσιν του τρίτου (3) βαθμού. Ταύτην έλαβον οι Ροδόσταυροι και εξ αυτών οι Τέκτονες. Κατά την παράδοσιν ταύτην εξηγούνται διαφοροτρόπως τα περί Αδάμ και Εύας, αναγόμενα εις γεγονότα τα οποία μόνον εις φιλοσοφικόν Τεκτονισμόν δυνάμεθα να θίξωμεν. Ούτω, διδασκόμεθα, ότι αν δεν φάγει τις εκ του καρπού της γνώσεως δεν θα καταστεί πνευματικόν όν. Αλλά ο καρπός αυτός ποίος είναι;

Πρόκειται περί ευρέσεως των ενυπαρχουσών δυνάμεων εις την Φύσιν, εκείνων δια των οποίων αναπτύσσεται η γνώσις. Τούτο συμβολίζει η Κλεις την οποίαν φέρει ο μυσούμενος. Εναντίον της δυνάμεως εκείνης η οποία επιδιώκει να παρεμποδίσει την ανάπτυξιν της ανθρωπίνης διανοήσεως, οφείλομεν να αγωνισθώμεν. Κατά την παράδοσιν ο άνθρωπος ήτο ανίκανος να εξέλθει του σκότους. Δια τούτο κατήλθεν ο άγγελος Εβλίζ εκ του ουρανού, ο οποίος ως Προμηθεύς έφερεν εις το ανθρώπινο γένος το Φως. Είναι ούτος ηλιακή τις φωτεινή ακτίς κατελθούσα εξ ουρανού και ενυπάρχουσα εις πάσαν ανθρωπίνην φύσιν. Δια να εκδηλωθεί όμως πρέπει η διάνοια να είναι ελευθέρα. Ο θάνατος του Χιράμ συντελείται εντός της ανθρωπίνης φύσεως. Δέον όθεν ο μυσούμενος να στρέψει την προσοχήν του προς τα έσω αυτού και να εξετάσει μήπως δια πράξεων του έχει φονεύσει τον εντός μας υπάρχοντα Χιράμ.

Ο Χιράμ αναλαμβάνει την κατασκευήν του Ναού του Πνεύματος. Απροκαλύπτως δεν δύναται κανείς να ομιλήσει περί της εσωτέρας εννοίας του ναού τούτου. Εις όλα τα Αρχαία Μυστήρια αι τελεταί εγένετο συμβολικά, και δεν εμυείτο τις εις αυτά ει μη αφού υφίστατο μακράς και επίπονους δοκιμασίας, υποχρεούμενος είτα δι' όρκου πανηγυρικού να μη καταστήσει γνωστά εις τους βεβήλους ούτε την έννοιαν ούτε τας λεπτομέρειας. Ο MACROBE (Λατίνος συγγραφεύς του 5ου μ.Χ. αιώνας) μας εξηγεί τους λόγους της επιφυλάξεως ταύτης. Η Φύσις λέγει, φοβείται να εκτεθεί γυμνή εις πάντων τα βλέμματα και δεν αρκείται μόνον να κρύπτεται από των κοινών και χυδαίων ομμάτων, αλλά απαιτεί ακόμη παρά των σοφών συμβολικήν λατρείαν. [...]

Η μήσις εις τον 4ον Βαθμόν θα χρησιμεύσει εις τον μυσούμενον, όπως αντικαταστήσει τον Διδ. Χιράμ εις την ανοικοδόμησιν του Ναού. Η ανοικοδόμησις αύτη εις τα φιλοσοφικά εργαστήρια δεν έχει την ίδιαν σημασίαν την οποίαν έχει εις τας Συμβ.: Στ.:. Εδώ πρόκειται περί πνευματικού Ναού, εντός του οποίου θα εύρει την ευδαιμονίαν του το πνεύμα. Και ο ανθρώπινος Νους είναι Ναός εις τον οποίον το Πνεύμα δύναται να λαξευθεί και να τοποθετηθεί εις την αρμόζουσαν εις αυτό θέσιν. Δια να αντικαταστήσει όμως ο Μυστ.: Διδ.: τον Χιράμ πρέπει να καταστεί διανοητικώς ελεύθερος και ηθικώς υπέροχος. Το διανοητικόν του και το ηθικόν του πρέπει να εξισωθεί προς την έννοιαν του Φωτοβόλου Αστέρος, ώστε να αποκτήσει τας ιδιότητας εκείνας δια των οποίων θα ακτινοβολήσει η διάνοια του.

Καλούμεθα μυστικοί Διδάσκαλοι, τίνος μυστικού είμεθα κάτοχοι; Μυστικός Διδάσκαλος είναι εκείνος ο οποίος αποκαλύπτει τα μυστικά της Φύσεως τα οποία

γνωρίζει προς βοήθειαν των άλλων. Εφ' όσον όμως αγνοούμεν τας λειτουργίας της Φύσεως δεν δυνάμεθα να είμεθα Μυστικοί Διδάσκαλοι.

Ο μούμενος φέρει μέλαν κάλυμμα εις την κεφαλήν και δάδα εις την χείρα.

Τούτο δηλοί ότι η διάνοια μας είναι μέλαινα και δεν εκπέμπει Φως. Τα πάθη διέφθειραν τους νόμους της διανοίας και αυτή είναι μέλαινα. Μόνον η διάνοια του φωτισμένου είναι φωτεινή. Πλην όμως η ανημένη λαμπάς την οποίαν φέρει ο προς μύησιν δηλοί ότι εν ημίν υπάρχει ο πρωταρχικός σπινθήρ ο οποίος μετεδόθη δια του Εβλίσ. Το Φως όμως τούτο είναι ωχρόν, σκοτισμένον υπό των παθών. Δύναται όμως αυτό να καταστήσει την διάνοιαν φωτεινή, εις φύσιν εις την οποίαν δεν κυβερνούν τα πάθη.

Εάν η ανθρωπινή φύσις δεν νικήσει τα πάθη η σκέψις δεν θα δυνηθεί να ακτινοβολήσει ούτε και να αποκτήσει η ψυχή της πτέρυγας δια των ποίων θα δυνηθεί να εισέλθει εις ανωτέρους κόσμους.

Ο Γνώμων είναι υπέρτατον σύμβολον. Το σύμβολον τούτο αποτελεί την βασιν του μύστου δια την περαιτέρω μύησιν του. Ο Γνώμων, σύμβολον του Α', Β' και Γ' βαθμού διαδηλοί έτερον τι δι' έκαστον των βαθμών τούτων.

Ίσως όσα εικονίζει εις έκαστον των Βαθμών τούτων να αναφέρονται εις τον αυτόν νόμον Λειτουργούντα εις διαφορετικά επίπεδα.

Οι αρχαίοι μύσται δια του καθέτου και οριζοντίου εικονίζον τας δυνάμεις του Ουρανού και της Γης. Όταν αι γραμμαί αυταί τέμνονται εικονίζεται η επιμιξία των δυνάμεων αυτών εκ της οποίας και η γονιμοποίησις της Γης. Ο Γνώμων εις τον Α' και Β' βαθμόν συμβολίζει τα θετικά και τα αρνητικά στοιχεία της Φύσεως εκ των οποίων προέρχονται τα μορφικά φαινόμενα της Γης. Εις τον Γ' και 4^ο ότι είμεθα τέκνα διπλής φύσεως, ότι έχομεν μητέρα και πατέρα, ότι προήλθομεν εκ δύο παραγόντων.

Ο Γνώμων εις τον 4ον βαθμόν είναι αργυρούς. Οι Αλχημισταί επίστευαν ότι ο άργυρος είναι σύμβολον της Σελήνης και της γυναικός. Εικονίζει λοιπόν κάτι το έχον σχέσιν με τον καθαρμόν της ανθρωπινής φύσεως.

Εις τον βαθμόν τούτον εξετάζεται το περιεχόμενον της συνειδήσεως.

Συνείδησις είναι εκείνο το οποίον δίδει εις ημάς την έννοιαν του υπάρχειν, του τι είμεθα και το οποίον συντελεί εις το να αισθανόμεθα, να διανοούμεθα και να ενεργώμεν. Φυσική συνείδησις είναι αυτή αύτη η ψυχή του όντος. Αυτή περιεβλήθη υπό του Φωτός το οποίον εικονίζει το κηρίον του μούμενου το οποίον όμως δεν διετήρησεν. Το Φως τούτο δέον να αναλάμψει. Η συνείδησις είναι κάτι τι το διάφορον της υλικής φύσεως. Αι δυνάμεις αυτής οργάνωσαν τους οργανισμούς των όντων. Τούτο γίνεται είτε φυσικώς είτε αντιφυσικώς. Παλαιόν Τεκτονικόν Τυπικόν ομιλεί περί φυσικής και διεστραμμένης συνειδήσεως. Εάν ο οργανισμός διήγεν φυσικώς, τότε η λειτουργία αυτού θα ήτο αρτία και αι δυνάμεις της ψυχής θα ανελίσσοντο. Σκοπός της οργανικής φύσεως είναι όπως συντελεί ίνα αι δυνάμεις των ψυχικών όντων γίνουν ιδέαι και συναισθήματα. Όταν η οργανική φύσις λειτουργεί φυσικώς, τότε και αι ιδέαι και τα συναισθήματα είναι φυσικά. Επομένως το πρώτιστον είναι όπως η συνείδησις γίνη φυσική.

Ο Διδάσκαλος διατάσσεται να επισκεφθεί τον τάφον του Χιράμ.

Δηλαδή την ιδίαν ημών φύσιν, εν τη οποία φονεύεται ο Χιράμ (το πρωταρχικόν πυρ). Τα πάθη δεν το αφήνουν να λειτουργήσει. Καθήκον επομένως είναι η προσπάθεια δια την βελτίωσιν της ηθικής καταστάσεως, διότι άνευ αυτής το ανθρωπινον πνεύμα δεν είναι δυνατόν να ελευθερωθεί. Ο Τουμπαλκάϊν, κατά την παράδοσιν, κατά την οικοδομήν του Ναού υπό του Χιράμ ζει μακράν του τύπου της οικοδομής του Ναού, μέσα εις το Πυρ. Μήπως τούτο δεικνύει εις τον μυστικόν Διδάσκαλον την οδόν προς την οποίαν δέον να κατευθύνει το πνεύμα του;

Ο μουύμενος στέφεται δια δάφνης και ελαίας.

Η έλαια είναι το σύμβολον της Θεάς της σοφίας. Η δάφνη είναι το σύμβολον του Θεού του Φωτός, της ισχύος. Ο μουύμενος κατά συνέπειαν στέφεται υπό της υπέρτατης διανοήσεως και της υπέρτατης Ισχύος.

Προς αντικατάστασιν του Χιράμ ωρίσθησαν εξ διδάσκαλοι και ζητείται και έτερος έβδομος (7ος) δια να συνεχίσει το έργον του Χιράμ.

Υπάρχουν εις την φύσιν ημών ό,τι εικονίζουν οι έξι διδάσκαλοι; Υπάρχουν. Ο έβδομος 7^{ος}, ο οποίος θα συνεχίσει την κατασκευήν του Ναού απουσιάζει. Δέον να αναπτυχθούν νοητικά ιδιότητες αι οποίαι θα συντελέσουν εις την ανοικοδόμησιν του Ναού του πνεύματος.

Κατά την μύησιν εις τον παρόντα Βαθμόν καλείται ο μουύμενος να αντικαταστήσει τον Χιράμ δια την ανοικοδόμησιν του ναού του πνεύματος. Εις τας συμβολικάς στοάς Ο Τεκτονικός Ναός εικονίζει τον κόσμον (την Φύσιν). Εις τα φιλοσοφικά εργαστήρια γίνεται λόγος περί της κατασκευής του ναού του πνεύματος. Ναός δηλαδή εις τον οποίον το πνεύμα θα εύρει την ευδαιμονίαν του. Και ο ανθρώπινος οργανισμός είναι Ναός του ανθρωπίνου πνεύματος του λειτουργούντος εις την ανθρωπίνην φύσιν. Ο προς ανοικοδόμησιν ναός είναι ανώτερος.

Δια να αντικαταστήσει ο μουύμενος τον Χιράμ πρέπει να γίνει νοητικώς και ηθικώς υπέρτρος. Δέον να αποβεί ακτινοβόλος αστήρ. Η διάνοια του να ακτινοβολήσει και να εισδύσει εις τας αληθείας της Φύσεως. Το έργον αυτό είναι δυσχερές. Δια να ακτινοβολήσει η διάνοια του μουυμένου δέον όπως απαλλαγεί των ατελειών της ανθρωπινής φύσεως.

Πώς όμως θα φωτισθεί η ανθρωπινή διάνοια; Ο τέταρτος (4ος) Βαθμός θίγει τούτο δια των ιερών λέξεων του. Συνήθως δεν δίδομεν την απαιτουμένην σημασίαν εις τας Ιεράς λέξεις και τα σύμβολα, παρ' όλον ότι αμφότερα ενέχουν υψηλάς ιδέας. Αι ιεραί λέξεις του τετάρτου (4ου) βαθμού είναι τρεις, άλλοτε υπήρχεν και τετάρτη.

ΙΩΔ: Κατά τους αρχαίους Καββαλιστάς σημαίνει δημιουργόν αρχήν, δηλαδή Θεόν. Ωστε προς φωτισμόν της διανοίας απαιτείται η γνώσις του δημιουργού Θεού. Το δημιουργόν αίτιον δεν είναι πρόσωπον διότι το πρόσωπον είναι μορφικόν. Εάν ήτο πρόσωπον θα ήτο ξένον προς τα δημιουργήματα του. Είναι απρόσωπον και ως τοιούτον δεν ευρίσκεται εντός των εκδηλωμένων κόσμων. Εάν ευρίσκετο εκτός της Φύσεως θα ήτο απροσπέλαστον. Η Ιερά αυτή λέξις τίθεται εδώ, θέλει δε αναλυθεί ευρύτερον εις άλλον Βαθμόν. Είναι ανάγκη όπως ο Μυστ.: Διδ.: φωτίζει την διάνοιαν του απαλλάσων αυτήν των προλήψεων.

ΑΔΩΝΑΪ: Τα αρχαία τυπικά λέγουν ότι είναι Θεός λατρευθείς και λατρευόμενος υπό του ανθρώπου. Ήταν Θεός τον οποίον εδημιούργησεν η ανθρωπίνη σκέψις και η ανθρωπίνη φύσις. Είναι πλάσμα της ανθρωπινής διανοήσεως και επομένως Θεός τυραννικός.

ΙΒΑ: Κατά συγκοπή της λέξεως ΙΕΧΩΒΑ.

Τα αρχαία τυπικά λέγουν ότι σημαίνει Θεότητα λατρευομένην υπό των μεμυημένων ΘΕΟΝ -ΠΝΕΤΜΑ: ο Θεός ούτος δεν είναι δημιουργός. Η νόησις εν αρχή δεν ήτο εκδηλωμένη εν τη Φύσει. Η λέξις σημαίνει εμφανισθέν πνεύμα το οποίον εξηλίχθη δια των κόσμων και ηνώθη με το δημιουργόν αίτιον.

ΔΙΙ (Θεοί): Αποκάλυψις δια των ελευθέρως σκεπτόμενον του αντικειμενικού σκοπού του ανθρωπίνου πνεύματος. Δια να φθάσει εκεί ο άνθρωπος δέον να εκδηλώσει

δυναμικότητας δια των οποίων θα υποτάξει το περιβάλλον.

Η Ελληνική παράδοσις αλληγορεί το γεγονός τούτο δια της Τιτανομαχίας. Με τας ανωτέρω βάσεις δέον να προσέξωμεν και κάτι άλλο το οποίον ο Βαθμός ούτος αλληγορεί. Υπάρχουν εξ (6) Διδάσκαλοι και ζητείται ο έβδομος ο Ιεροβοάμ. Ποίοι είναι οι εξ (6) διδάσκαλοι; Μήπως υπάρχουν εν ημίν; Ο αριθμός επτά (7) εικονίζει το Φως. Εκείνο το οποίον δεν έχουν οι μεμυημένοι εις τον τέταρτον (4ον) βαθμόν είναι το Φως το υπό του αριθμού επτά (7) εικονιζόμενον. Η μάλλον το πνεύμα αυτών έχει το Φως τούτο, αλλά επειδή τα πάθη το εμποδίζουν να εκδηλούται, είναι αμαυρωμένον. Οι εξ (6) Διδάσκαλοι εικονίζουν τας δυναμικότητας τας οποίας έχει. Εάν αι δυναμικότητες αυταί δεν συνεργασθούν με την εβδόμην, η σκέψις αυτού δεν θα ακτινοβολήσει και κατά συνέπειαν ουσιαστικώς δεν θα γίνει μυστικός Διδάσκαλος.

Η κλεις η οποία εικονίζει την κλείδα δια της οποίας ο μουύμενος θα ανοίξει το θείον άντρον δια να εισέλθει εις την πραγματικήν γνώσιν των αληθειών της Φύσεως εις τον Βαθμόν τούτον τουλάχιστον αυτή δίδεται εις αυτόν αλληγορικώς.

Σε παλαιό Γαλλικό τυπικό του βαθμού διαβάζουμε: «τη βοήθεια της κλειδός είναι δυνατόν να αποκτηθώσι τα μυστικά του Τάγματος». Υπό την ίδια έννοια και ο μύστης Ιησούς έλεγεν στον Πέτρο «...και δώσω σοι τας κλεις της βασιλείας των ουρανών».

«Τις η ηλικία ενός φιλοσόφου;»

«Ο Τέκτων από την στιγμή που ανευρίσκει την κλείδα των αναζητήσεων, μέχρι και την στιγμή των ανακαλύψεων, δεν γηράσκη».